

MĂSURI MODERNE DE GESTIONARE A PATRIMONIULUI ARHIVISTIC DIN CADRUL MUZEULUI CASA MUREȘENILOR – EVIDENȚĂ, CONSERVARE, RESTAURARE –

Rodica FLOREA, Marinela BARNA

Muzeul *Casa Mureșenilor* Brașov s-a înființat în anul 1968 ca secție a Muzeului Județean Brașov, ca urmare a donației făcute Statului de urmașii familiei Mureșianu. Ei puneau astfel în operă testamentul cultural al lui Iacob Mureșianu oferind, în vederea organizării unui muzeu, spațiul necesar și o foarte valoroasă arhivă de o inestimabilă valoare culturală, numărând 22.251 documente.

1. Evidența bunurilor culturale

Pe lângă corespondența cu caracter politic, în Arhiva Mureșenilor se găsesc numeroase manuscrise, fotografii și un bogat fond muzical: Gh. Dima, P. Richter etc.

În anul 1997 *Casa Mureșenilor* a devenit Muzeu memorial cu personalitate juridică proprie în baza Hotărârii nr. 92 din 29 septembrie 1997 a Consiliului Județean Brașov privind înființarea Muzeului *Casa Mureșenilor*.

Atunci s-a procedat la inventarierea întregului patrimoniu și a întregii arhive structurate pe fonduri astfel:

- Fond Mureșeni – cu un număr de 17.593 documente însemnând corespondența familiei Mureșianu: scrisori, cărți poștale, acte oficiale ale familiei care provin din prima jumătate a secolului al XIX-lea până la jumătatea secolului al XX-lea.

- Fond fotografii, clișee, plăci fotografice – care au aparținut familiei Mureșianu în număr de 1682 bucăți.

- Fond personalități diverse – cum ar fi: Dante Gherman, Joe Gherman, Mircea Gherman, toți urmași ai familiei, C. Lacea, I. Băltescu.

- Fond muzical – compus din 2189 bucăți (partituri, știmate, programe concert).

Astfel, cele 22.251 documente au fost clasificate conform normelor în vigoare în anii '60, evidența documentelor fiind realizată în registre-inventar existente și astăzi.

Evoluția naturală a principiilor de clasificare a bunurilor de patrimoniu cultural național (Legea 182/27 octombrie 2001) a dus la modificarea legislației. În urma apariției Ordinului Ministrului Culturii nr. 2035, publicat în Monitorul Oficial nr. 470 din 27 septembrie 2000, prin care s-au aprobat Normele Metodologice privind evidența, gestiunea și inventarierea bunurilor culturale deținute de muzee, colecții publice, case memoriale, centre de cultură și alte unități de profil, anul acesta s-a trecut la activitatea de rescriere a registrelor de evidență.

Conform Ordinului 2035 s-a impus un nou concept, și anume cel de "Registru pentru evidența analitică a bunurilor culturale" – document oficial

obligatoriu, cu caracter permanent. În cadrul acestuia s-a creat o nouă aliniere pe coloane descriptive, după cum urmează:

01. număr de inventar
02. data intrării în patrimoniu
03. denumirea sau titlul și autorul obiectului
04. descrierea și numărul fișei de fototecă
05. numărul de bucăți
06. locul, data și autorul descoperirii
07. colecția
08. materialul sau titlul
09. dimensiuni și greutate
10. starea de conservare
11. proveniență
12. document de intrare
13. valoarea de intrare rezultată din contractul de vânzare-cumpărare, actul de donație sau evaluarea făcută în urma cercetării de teren
14. ieșire
15. verificare
16. observații

Potrivit aceluiași Ordin se trasează normele privind controlul gestiunilor precum și inventarierea generală.

2. Conservarea bunurilor culturale

Una din funcțiile specifice ale muzeului este cea de conservare, alături de cea de constituire și dezvoltare și de cea de valorificare cultural-educativă a patrimoniului.

Conservarea bunurilor care fac parte din patrimoniul cultural național se compune din activități și procese menite să asigure condiții necesare pentru menținerea bunurilor respective într-o stare cât mai apropiată de cea inițială.

Patrimoniul Muzeului *Casa Mureșenilor* Brașov, în număr de 332 de bunuri culturale, prezintă diverse suporturi: pânză (tablouri – 12), gips (busturi – 6), lemn (piese de mobilier – 25, instrumente muzicale – 5), ceramică (vase – 2), metal (vase alamă – 2, medalii, insigne), sticlă (suport tocuri cristal, abat-jour), textil (pantofi, rochie, șal, eșarfe – 45), ebonită (discuri – 140).

Pentru aceste obiecte s-a amenajat un depozit în noul apartament achiziționat în luna decembrie 2000.

Suportul predominant este hârtia care are ca principală trăsătură instabilitatea chimică. Hârtia, prin natura sa, este un material perisabil: poate fi arsă, se descompune biologic, poate fi atacată de insecte și de rozătoare și poate fi degradată sau distrusă de reacții chimice când vine în contact cu unele substanțe chimice.

Patrimoniul de document al Arhivei Mureșenilor este depozitat în rafturi din lemn ignifugat. Acestea sunt așezate pe 4 șiruri de module. Unitatea modulară de bază este cutia. Aceasta are partea superioară mobilă, iar latura din față este prevăzută cu 2 orificii asigurând astfel circulația aerului, latură care la rândul ei este mobilă. Fiecare cutie are foaie de folosință

în care sunt înregistrate ieșirile și intrările documentelor din depozit. Documentul are mapă din hârtie de filtru pe care este notat cu creionul numărul de inventar.

Documentele sunt așezate în poziție orizontală, netensionată, media pe cutie fiind de 30 de documente, și permit o manipulare mai ușoară diminuând uzura funcțională.

Anul acesta s-au achiziționat 2 termohigrometre electronice în urma referatului nr. 19 din ianuarie 2001, în același referat cerându-se aprobarea și pentru tipărirea fișelor de conservare.

Una din atribuțiile conservatorului este asigurarea funcționării corecte a aparatelor folosite pentru controlul condițiilor de microclimat. Revine obligația zilnică a citirii aparatelor de 2 ori pe zi (la venire și la plecare) și a consemnării citirilor.

Rezultatele înregistrărilor se studiază și se prelucrează statistic de către conservator, care va lua măsuri pentru corectarea anomaliilor constatate (reducerea temperaturii, corectarea excesului sau a deficitului de umiditate) asigurând stabilitate microclimatică bunurilor de patrimoniu potrivit parametrilor recomandați de normele de conservare în vigoare ($T - 18^{\circ}\text{C}$, UR 50-65%).

În anul 2001 s-a demarat activitatea de întocmire a fișelor de conservare, iar pe baza acestora se vor face propuneri de restaurare. Însă, datorită faptului că nu sunt resurse financiare, restaurarea bunurilor culturale din patrimoniul muzeului rămâne un proiect pentru viitor.